

Wethouder

Dijkema

Onderwerp

Instemmen met het vrijgeven voor inspraak van de Agenda Touringcar

Gevraagde beslissing

1. In te stemmen met bijgevoegde collegevoordracht, met als beslispunten:
 - a. In te stemmen met het vrijgeven voor inspraak en consultatie van de stadsdelen van het beleidsvoornemen 'Agenda Touringcar 2020-2025', met als belangrijkste punten;
 - De agenda schetst het kader voor de manier waarop de gemeente de komende jaren met touringcars omgaat.
 - De agenda heeft als doelstelling om de overlast van touringcars te bestrijden en zet daarbij in op drie concrete doelen:
 - Touringcars worden uitstootvrij.
 - Geen grote, zware touringcars over kwetsbare bruggen en kades.
 - Minimaliseren van de (parkeer-)overlast.
 - Met als eindbeeld:
 - Een touringcarvrij stadshart in 2022.
 - Een maximaal touringcarluw centrum (met uitzondering van de s100, Weesperstraat-Valkenburgerstraat en zuidelijke IJ-oever) in 2022.
 - Een touringcarluw gebied tussen de s100 en de A10 in 2025.
 - De doelstelling wijkt af van de tekst in het coalitieakkoord waarin staat dat 'touringcars worden geweerd binnen de A10 en beneden het IJ.' Uit onderzoek blijkt dat de negatieve effecten (forse toename extra verkeersbewegingen kleinere voertuigen en beperking in toegang tot culturele instellingen voor ouderen en kinderen) te groot zijn.
 - Met de agenda wordt een restrictieve aanpak voorgesteld. Touringcars worden zoveel mogelijk opgevangen aan de rand van de stad. De touringcars in de stad zijn alleen welkom als ze voldoen aan strenge eisen in gewicht, uitstoot en omvang.
 - Om dit te bereiken wordt een pakket van acht maatregelen voorgesteld:
 - Inperken van het aantal touringcarroutes in het centrum.
 - Aanleggen van touringcarhaltes langs de touringcarroutes.
 - Aanleggen van overstaplocaties.
 - Uitwerken ambities uitstootvrije touringcars.
 - Stimuleren gebruik touringcar-parkeerplaatsen, ontmoedigen straatparkeren.

-
- Haltemanagement voor efficiënt haltegebruik.
 - Inzetten op informatie gestuurde en intelligente handhaving.
 - De agenda is tot stand gekomen met input van de branche en de stadsdelen door middel van tien externe sessies. Met de belangrijkste bestemmingen in de stad zijn één-op-één gesprekken gevoerd.
 - De behandeling in de cde MLD en gemeenteraad is naar verwachting begin 2020.
- b. In te stemmen met de brief om de gemeenteraad en de dagelijks besturen van de stadsdelen te informeren over het beleidsvoornemen.
2. Kennis te nemen van de belangrijkste dilemma's en bijbehorende overwegingen:
- a. De doelstelling wijkt af van de tekst in het coalitieakkoord
 - b. De framing van de Agenda Touringcar.
 - c. Bereikbaarheid van bestemmingen in het centrum en mogelijkheid tot uitzonderingen.
 - d. Aanpak Gassan Diamonds.
 - e. Formuleren van de ambitie uitstootvrije touringcars in de stad.
 - f. Verkeerskundige effecten van het opheffen van touringcarroutes in het centrum.
 - g. Aanpak Hop on Hop off-bussen.
 - h. De aanleg van (nieuwe) touringcarhaltes langs de corridors kent een tegenstrijdigheid met het beleidskader Verkeersnetten.

Korte toelichting / samenvatting

1. In te stemmen met bijgevoegde collegevoordracht

In de collegevoordracht staan de beslispunten uitgebreid toegelicht en in de Agenda Touringcar in detail beschreven.

Met de inspraakprocedure geven we de branche, bewoners, stadsdelen en andere belanghebbenden officieel de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

2. Kennis te nemen van de belangrijkste dilemma's en bijbehorende overwegingen:

Hieronder vindt u de belangrijkste dilemma's met bijbehorende overwegingen:

Ad 2a. De doelstelling wijkt af van de tekst in het coalitieakkoord

In het coalitieakkoord staat:

'Touringcars worden geweerd binnen de A10 en beneden het IJ. Er komt een touringcar-transitieplan om dit te realiseren. Tot die tijd blijft overstappen achter het Centraal Station en bij de Zouthaven mogelijk'

Uit verkeerskundig onderzoek blijkt dat volledig weren een forse groei van extra verkeersbewegingen in de stad veroorzaakt. En daarmee een verwachte toename van de ervaren overlast. Het volledig weren van touringcars heeft grote gevolgen voor twee kwetsbare doelgroepen: ouderen en (basis-) schoolleerlingen.

In de Agenda Touringcar wordt een touringcarluwe strategie voorgesteld. Hiermee worden de voordelen van de touringcar behouden, maar de overlast stevig bestreden. In een autoluwe stad blijven touringcars welkom, maar alleen op onze voorwaarden.

U hebt ingestemd met de touringcarluwe strategie tijdens het prio-uur van 25 maart 2019. En besproken met de belangrijkste coalitiepartijen tijdens het coalitieoverleg op 17 april en met de stadsdeelbestuurders op 17 juni 2019 tijdens het inloopspreekuur.

Ad 2b. De framing van de Agenda Touringcar

De agenda biedt een strategisch kader voor de periode tot en met 2025. De komende jaren gaat de gemeente op zoek naar een nieuw evenwicht tussen leefbaarheid en gastvrijheid.

De agenda is een vervolg op de aanpak van de Notitie Touringcarbeleid 2012-2020 en het Touringcar Transitieplan 2017. Hierin zijn de eerste stappen gezet om de overlast vooral in het centrum aan te pakken.

De aanpak heeft de afgelopen jaren o.a. geleid tot minder touringcarbewegingen in het centrum, geen Hop on Hop off-bussen meer door het stadshart, het gebruik van busplatform CS door touringcars, en minder halte-locaties in het centrum (bijvoorbeeld opheffen halte Oude Turfmarkt).

De Agenda Touringcar volgt de lijn die is ingezet door het Actieplan Schone Lucht, de Agenda Amsterdam Autoluwe, Stad in Balans en het Actieplan bruggen en kademuren.

Ad 2c. Bereikbaarheid van bestemmingen en mogelijkheid tot uitzondering

Bereikbaarheid bestemmingen

Het voorstel is om in 2022 een aantal touringcarroutes in het centrum op te heffen. Grote touringcars (zwaarder dan 7,5 ton) worden alleen toegestaan op een beperkt aantal routes in het centrum: de s100, de zuidelijke IJ-oever en de Weesperstraat-Valkenburgerstraat-Kattenburgerstaat. Hiermee wordt de mogelijkheid voor deur-tot-deur vervoer voor groepen in grote touringcars binnen de s100 verder beperkt.

De meeste culturele instellingen binnen de s100 liggen aan of nabij de voorgestelde touringcarroutes, zoals NEMO, het Scheepvaartmuseum, het Joods Cultureel Kwartier en de Hermitage.

Het verkleinen van het netwerk van touringcarroutes heeft mogelijk grote

gevolgen voor bestemmingen die bezoekers per grote touringcar ontvangen en niet nabij een touringcarroute liggen.

Dat zijn Artis, Gassan Diamonds, Het Nationale Opera en Ballet, de Beurs van Berlage, de theaters rondom Leidsplein (de Krakeling, Paradiso, Melkweg, etc.) en hotels binnen de s100.

Deze partijen kunnen ervoor kiezen om bezoekers vanaf een dichtstbijzijnde touringcarhalte te begeleiden. Of om de mogelijkheden te verkennen van alternatieve vervoersmiddelen zoals het inzetten van lichte (kleine) touringcars, het openbaar vervoer of vervoer over water.

Uiterste consequentie is het veranderen van de bedrijfsstrategie en niet meer richten op grote groepen die per grote touringcar naar de bestemming komen. Het voorstel om touringcarroutes in het centrum op te heffen kan tot weerstand leiden van bovengenoemde partijen.

Mogelijkheid tot uitzondering

Voor kleine kinderen, mensen met een beperking en ouderen kan de afstand tussen de bestemming en de halte problemen opleveren. De toegankelijkheid van de stad komt dan in het geding. U hebt aangegeven het belangrijk te vinden dat culturele en educatieve instellingen toegankelijk blijven voor kinderen, mensen met een beperking en ouderen. Alleen onder strikte voorwaarden zullen er uitzonderingen mogelijk zijn voor deze doelgroepen. Ook artiesten en (muziek-) gezelschappen komen in aanmerking voor een ontheffing.

Met de belangrijkste instellingen binnen de s100 (zoals Artis en het Nationale Opera en Ballet) loopt een consultatie over de mogelijkheden. De juridische grondslag voor het verlenen van ontheffingen is door een externe partij uitgezocht en op juridische houdbaarheid gecontroleerd.

Er is een verkeersbesluit nodig om de huidige routes op te heffen. In het verkeersbesluit (dat wordt genomen in 2021 en in 2022 zal worden geëffectueerd) zal de mogelijkheid tot ontheffing nader zijn uitgewerkt. We sluiten aan bij initiatieven in de dossiers luchtkwaliteit, vrachtverkeer en bruggen en kademuren om de (handhavings-)krachten te bundelen.

Ad 2d. Aanpak Gassan Diamonds

Gassan heeft speciale aandacht en zal als een apart project worden opgepakt. Het doel is om de overlast van touringcars zoveel mogelijk te beperken op de Jodenbreestraat-Nieuwe Uilenburgerstraat.

U hebt begin dit jaar een gesprek gehad met de directie van Gassan.

In april is Gassan tijdens een externe sessie met andere bestemmingen geïnformeerd over strategie, doelen en eindbeeld van de Agenda Touringcar. De kaart met touringcarroutes in 2022 is gepresenteerd waar de touringcarroute Jodenbreestraat-Nieuwe Uilenburgerstraat is opgeheven. Deze kaart is nu ook opgenomen in de Agenda Touringcar.

Er is onlangs opdracht gegeven aan het bureau RH DHV om de huidige situatie zo scherp mogelijk in beeld te krijgen. We zijn in gesprek met Gassan over dit onderzoek en de aangedragen oplossingen.

Essentie is dat er maatregelen komen die het probleem oplossen en bijdragen aan het verminderen van het aantal touringcar-bewegingen. U wordt periodiek op de hoogte gehouden van de voortgang.

Ad 2e. Formuleren van de ambitie uitstootvrije touringcars in de stad

Er is als gevolg van de harmonisatie nog onduidelijkheid over de mogelijkheden voor een uitstootvrije zone binnen de s100 in 2022. Tijdens deze staf is dit een apart agendapunt en zal dit onderwerp met u worden besproken.

In de Agenda Touringcar is het verschonen van touringcars in de stad een belangrijke doelstelling. Het is één van de acht maatregelen en heeft een volumebeperkend effect op het aantal touringcars in het centrum.

In de tekst van de Agenda Touringcar wordt de ambitie uitstootvrije zone s100 in 2022 niet genoemd, maar er wordt verwezen naar de ambitie om in 2025 binnen de ring A10 alleen uitstootvrije touringcars toe te staan. Nadere uitwerking vindt binnen het Actieplan Schone Lucht plaats. Hiermee voorkomen wij tevens dat de harmonisatiediscussie ook de Agenda Touringcar traineert.

Ad 2f. Verkeerskundige effecten van het opheffen touringcarroutes in het centrum

Verschillende stadsdelen (met name West en Zuid) hebben hun zorg geuit over het ontstaan van een mogelijk waterbedeffect door het opheffen van touringcarroutes in het centrum.

Er is onderzocht wat de verkeerskundige effecten zijn van het verkleinen van het netwerk van touringcarroutes. Uit het onderzoek blijkt dat er vrijwel geen effect is op de doorstroming op het stedelijk netwerk binnen de A10 vanwege de relatief kleine aantallen touringcars ten opzichte van het overige verkeer. 0,3% van het verkeer binnen de A10 is een touringcar.

Voor een aantal specifieke locaties zou het een lichte toename voor het halterende touringcarverkeer kunnen betekenen. Het gaat om de haltelocaties rondom Museumplein en de zuidelijke IJ-oever op de De Ruijterkade oost en west. Het is lastig om vooraf nauwkeurig te kunnen vaststellen om hoeveel touringcars het gaat, maar er is capaciteit beschikbaar bij Q-park Museumplein en de haltes aan het IJ. Voor de piekmomenten in april-mei wordt er onderzocht of extra haltecapaciteit wenselijk is om overlast te voorkomen.

Ad 2g. Aanpak Hop on Hop off-bussen

Ongeveer 10% van de touringcarbewegingen binnen de s100 zijn Hop on Hop off-bussen. De twee aanbieders (Stromma en Tours and Tickets) rijden met een ontheffing op de concessieplicht op grond van de Wet

Personenvervoer 2000. De Vervoerregio is verantwoordelijk voor het verstrekken van de ontheffing.

De route van de Hop on Hop off-bussen is de afgelopen jaren flink ingeperkt. Zo rijdt de bus niet meer over de route Rozengracht – Westermarkt – Raadhuisstraat – Nieuwezijds Voorburgwal. Ook de route Haarlemmer Houttuinen- Prins Hendrikkade is niet meer beschikbaar. De bussen rijden nu een ‘rondje s100’ met als inrikker Weesperstraat richting Gassan Diamonds waar wordt gekeerd op het private parkeerterrein.

Het opheffen van een aantal touringcarroutes in het centrum in 2022 heeft weinig effect op de route van de Hop on Hop off- bussen. De bussen rijden al op de voorgestelde touringcarroutes, met uitzondering van de halte op de Prins Hendrikkade-West. Deze halte zal dan ook per 2022 vervallen voor de Hop on Hop off-bus. En met uitzondering van de touringcarroute Jodenbreestraat-Nieuwe Uilenburgerstraat. Daarover wordt in een later stadium een uitspraak gedaan (zie project Gassan hierboven).

We verkennen de juridische mogelijkheden met de Vervoerregio om in de ontheffingsvoorwaarden een beperking van het aantal ritten op te nemen.

Tegelijkertijd verkennen we samen met de betrokken aanbieders (Stromma en Tours and Tickets) de mogelijkheden voor het terugdringen van het aantal hop-on hop-off ritten. De afspraken willen we bezegelen in een convenant.

Ad 2h. De aanleg van (nieuwe) touringcarhaltes langs de corridors kent een tegenstrijdigheid met het Beleidskader Verkeersnetten (2018)

Door het opheffen van touringcarroutes in het centrum wordt het touringcarverkeer deels verplaatst naar de belangrijkste wegen wegen/corridors in Amsterdam (met name de s100 en de zuidelijke IJ-oever).

Het voorstel om (nieuwe) touringcarhaltes aan te leggen langs de corridors kent dan een tegenstrijdigheid met het Beleidskader Verkeersnetten. In dit beleidskader staat genoemd dat laden/loss en/of in- en uitstappen niet langs een corridor mag plaatsvinden.

De aanleg van nieuwe touringcarhaltes langs corridors kan zorgen voor een negatief effect op de doorstroming van het overig verkeer. Indien blijkt dat er negatieve effecten gaan optreden zal er een belangenafweging worden gemaakt. Indien nodig wordt de besluitvorming bestuurlijk voorgelegd.

Stukken

-
2. De Agenda Touringcar 2020-2025;
 3. Brief gemeenteraad en stadsdelen;
 4. Cie-voordracht.
-

Verdere procedurestappen met data

- College B&W van 1 oktober 2019;
 - Brief met dagmail versturen en daarna ter kennisname naar de cie MLD van 17 oktober 2019
 - Start inspraakperiode na instemming van het college;
 - Een bijeenkomst op donderdag 17 oktober met de branche om het beleidsvoornemen toe te lichten en eerste vragen te beantwoorden. U bent uitgenodigd om aanwezig te zijn.
-
- Staf wethouder met Nota van Beantwoording en definitieve Agenda Touringcar in november 2019;
 - College B&W december 2019;
 - Cie MLD en gemeenteraad begin 2020.

Publiciteit / communicatie

Nvt

Wijze van voorbereiding

Afstemming met andere dienst De Agenda Touringcar is afgestemd met onder andere het programma Bruggen en kademuren, de Agenda Autoluw, het programma Luchtkwaliteit, THOR, de zeven stadsdelen en de directies Kunst en Cultuur en Economische Zaken.

Juridische zaken V&OR (5.1.2,e 5.1.2,e): Akkoord
Financiële zaken V&OR (5.1.2,e): Akkoord
Bestuurlijke zaken V&OR (5.1.2,e): Akkoord

Resultaat overleg met
directie/bestuurdienst

Voorgelegd aan (5.1.2,e) (5.1.2,e).

Ander overleg

De agenda is tot stand gekomen met input van de branche en de stadsdelen door middel van tien externe werksessies. Met de belangrijkste bestemmingen in de stad zijn één-op-één gesprekken gevoerd.

De doelstelling, strategie en eindbeeld van de Agenda Touringcar is besproken met de zeven stadsdeelbestuurders (17 juni jl.) en de coalitiepartijen (17 april jl.).

Productinformatie

Opdracht verleend Nvt

Financiering/budget Nvt

Tijd Nvt

Kwaliteit Nvt

Beslissing

Behandelend ambtenaar

Verkeer en Openbare Ruimte, 5.1.2,e 5.1,2e 5.1,2,e 5.1,2,e [@amsterdam.nl](mailto: @amsterdam.nl),
5.1,2,e